

## ВОДНІ ПРОСТОРИ ОРГАНІЗМУ ВАГІТНИХ ЖІНОК З НАБУТИМИ ВАДАМИ СЕРЦЯ

*В.К.Ліхачов*

*Полтавський державний медичний стоматологічний інститут, Полтава, Україна*

Були обстежені 21 здорова невагітна жінка, 20 здорових вагітних в III триместрі і 29 вагітних з набутими вадами серця /9-без ознак недостатності кровообігу, 10 — з недостатністю кровообігу I ст. і 10 - з недостатністю кровообігу II ст./ . У них вивчали : об'єм позаклітинного простору, об'єм інтерстиціальної рідини, об'єм циркулюючої плазми, еритроцитів і крові; діурез і натрійурез, швидкість клубочкової фільтрації і канальцевої реабсорбції води і натрію.

У вагітних з вадами серця порівняно зі здоровими вагітними і, особливо, невагітними жінками спостерігається чітке розширення позаклітинного простору, що виникає за рахунок збільшення як об'єму інтерстиційної рідини, так і об'єму внутрішньосудинної рідини/об'єму циркулюючої плазми/. Потрібно відмітити, що виразність цього накопичення рідини в організмі прямопропорційна ступеню недостатності кровообігу. Виявлене суттєве збільшення об'єму циркулюючої крові у вагітних з набутими вадами серця порівняно не тільки зі здоровими невагітними жінками, але і зі здоровими вагітними у III триместрі вагітності. Причому вираженість гіперволемії нарастає пропорційно ступеню тяжкості ураження серця. Збільшення об'єму циркулюючої крові проходить, в основному, за рахунок підвищення об'єму циркулюючої плазми. При недостатності кровообігу II ст. наблюдається також і збільшення глобулярного об'єму.

Таке прогресує, по мірі зростання ступеню тяжкості захворювання, накопичення рідини в організмі вагітних з

вадами серця зумовлено виявленим у них зниженням діурезу і натрійурезу.

Вивчення діяльності нирок у хворих жінок показало, що зниження діурезу зумовлене суттєвим зменшенням швидкості клубочкової фільтрації при збільшенні інтенсивності кальцевої реабсорбції води. Зменшення натрійурезу також зумовлене зниженням фільтраційного заряду натрію і збільшенням його канальцевої реабсорбції. Вираженість цих процесів нарастає пропорційно ступеню недостатності кровообігу.